

Siri Østli
PIIKIKKÄITÄ
asioita

BAZAR

Siri Østli

PIIKIKKÄITÄ
asioita

Suomentaneet

Aino Ahonen ja Vappu Vähälummukka

BAZAR

Ensimmäinen painos

Lainauksen Lewis Carrollin Liisa Ihmemaassa -teoksesta
suomentanut Tuomas Nevanlinna.

Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

Suomentaneet Aino Ahonen ja Vappu Vähälummukka
Norjankielinen alkuteos *Stikkelsbærsøstre*
Copyright © CAPPELEN DAMM AS 2015

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-403-564-4

Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale
Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuusasioihin liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@bazarkustannus.fi

Pieni käsi herätti Myn puoli viideltä nykimällä varovasti hänen nenäänsä.

”Puutarha on täynnä peikkoja”, lapsen ääni kuiskasi. ”Isoja peikkokasoja! Ja mummin sohvalla nukkuu joku ja sillä on ponnari.”

My haukotteli, raotti silmiään ja näki tyttärensä uniset kasvot. Hän pohti asiaa ja päätyi siihen, että ensimmäinen väittämä oli unta. Toinen saattoi hyvinkin pitää paikkansa.

”Nukutaan vielä”, hän sanoi ja kohotti peittoa. ”Nyt on yö.”

”Hoidetaanko se aamulla?”

”Hoidetaan se aamulla.”

Amanda pujahti peiton alle, käpertyi äitinsä kainaloon ja huokaisi tyytyväisenä. Sitten hän muisti jotain: ”Hirviöhiiri unohtui.”

”Käy hakemassa se”, My mutisi, mutta muisti samassa tuon jonkun, jolla oli ponnari, mikä sai hänet muuttamaan mieltään. ”Nuku sinä vain, minä haen Hirviöhiiren.”

Hän nousi lämpimästä sängystä ja hiipi paljain jaloin jääkylmää lattiaa pitkin Amandan huoneeseen. Hirviöhiirtä ei

näkyneet missään. My kurkisti sängyn alle, tutki sängyn ja sängyn ympäristön, mutta Hirviöhiiri oli ja pysyi poissa. Olisiko Amanda jättänyt pehmolelunsa olohuoneeseen? My mietti hetken, vilkaisi itseään ja näki pöhköt pikkuriikkiset stringinsä. Hän oli oppinut jo kuusitoistavuotiaana, etteivät stringit olleet sovelias asu, kun piti tavata äidin miesystäviä.

Mutta kumpi oli pahempi, vieras mies vaiko lohduton Amanda? Vastaus oli itsestään selvä, ja My oli juuri painamassa olohuoneen ovenkahvaa, kun huomasi nurkassa piileskelevän Hirviöhiiren. Hän huokaisi helpotuksesta ja päätti investoida heti seuraavana päivänä pyjamaan ja jättikokoisiin alushousuihin.

”Täältä tulee Hirviöhiiri”, hän kuiskasi palatessaan sänkyyn, mutta Amanda oli jo unessa.

My työnsi mietteissään Hirviöhiiren Amandan kainaloon ja jäi tuijottamaan kaksikkoa, kaunista viisivuotiaasta tytärtään ja nuhjaantunutta vaaleanpunaista pehmolelua. Amanda väitti sitä hiireksi, vaikka kaikkien muiden mielestä sillä oli kameelin pää ja kamelin jalat, kyttyröistä puhumattakaan. Mutta Amanda viittasi kintaalla pikkumaisille vastaväitteille. Jos hän kerran sanoi, että se oli hiiri, se myös oli hiiri.

”Tyttö”, Amanda oli selittänyt. ”Ihan niin kuin minäkin, paitsi että se on hirmu pieni ja pelokas.”

Hän oli nimennyt sen Hirviöhiireksi, jotta nimi säikäyttäisi tiehensä nälkäiset kissat, vaaralliset hämähäkit ja – tällä kohtaa Amanda näytti erityisen tuimalta – tyhmät aikuiset, jotka luulivat Hirviöhiirtä kameliksi.

Amanda on nokkela ja omapäinen pieni ihminen, My ajatteli.

Hän huokaisi ja kömpi peiton alle. Sänky oli liian kapea kahdelle, varsinkin kun toisen sääret ja käsivarret sojottivat joka suuntaan. Mutta My oli kiitollinen siitä, että Amanda tuli hänen viereensä herättyään yöllä peloissaan. Hän oli juuri saattanut Amandan elämän sekasortoon, mitä pieni tytär ei todellakaan ollut ansainnut.

Seitsemältä häntä nyittiin taas nenästä, ja My avasi vastentahtoisesti silmänsä.

”Älä nyi”, hän pyysi.

”Mafalda tykkäsi, kun nyin”, Amanda sanoi moittivasti, mutta My ei tarttunut syöttiin.

”Mafaldalle maksettiin siitä, että häntä nyittiin nenästä”, hän sanoi ja sulki silmänsä. ”Se ei päde äiteihin.”

Amanda mietti vastausta ja piti sitä ilmeisesti kohtuullisena. Ainakin hän lakkasi nykimästä. Hänellä oli kuitenkin sydämellään muutakin. ”Peikot ovat vieläkin siellä”, hän kuiskasi. ”Hirviöhiiri ei uskalla nousta, kun puutarhassa on peikkoja. Ja sillä on nälkä...”

”Ei puutarhassa mitään peikkoja ole.”

”Onpas! Tule katsomaan!”

My raotti silmiään ja näki tyttärensä päättäväisen ilmeen. Häneltä pääsi alistunut huokaus. Ei auttanut muu kuin nousta selvittämään peikkoasia. Ponnarimiehen varalta hän puki päälleen aamutakin ja villasukat ja tassutteli sitten Amandan kanssa keittiöön. Aamu ei ollut vielä valjennut kunnolla, ja pienellä etupihalla oli hämärää. My kurkisti ulos ja näki, että nurmikolla tosiaan lojui jotain. Isoja kasoja, jotka viisivuotiaan silmin saattoivat hyvinkin näyttää peikoilta.

”Peikkoja”, Amanda julisti voitonriemuksena. ”Hirviöhiirtä pelottaa.”

”Eivät ne ole peikkoja”, My mutisi ja nojautui eteenpäin. ”Ne ovat... jätesäkkejä. Ja vaatteita.”

”Peikonvaatteita?”

”Ei, vaan ihan tavallisia.”

”Ai jaa”, Amanda sanoi huojentuneena ja alkoi etsiä syötävää tyhjänpuoleisesta jääkaapista.

My tuijotti puutarhaa. Hän oli kiitollinen siitä, että Amanda oli vasta viisivuotias, sillä muuten tämä olisi saattanut ihmetellä, miksi puutarha oli yhtäkkiä pullollaan vaatteita. Vaatteita ja kenkiä, jotka oli tungettu isoihin jätesäkkeihin. Säkkejä lojui pitkin puutarhapolkua, ja ne olivat katkoneet kukanvarsia ja tarttuneet äidin rakkaisiin karviaispensaisiin. Kyyneleet kihosivat Myn silmiin, sillä hän tiesi oivallisesti, miksi puutarhassa oli jätesäkkejä. Hän kääntyi selin Amandaan, kuivasi nopeasti silmänsä ja keskittyi kaikkein polttavimpaan ongelmaan: äiti ei tulisi pitämään tästä.

Äiti oli yleensä lauhkea, mutta hän saattoi hirmustua, jos joku talloi hänen rakasta puutarhaansa, ja nyt puutarha näytti siltä kuin Amandan peikot olisivat rymistelleet siellä. My veti nopeasti verhot kiinni. Oli parasta laittaa äidille aamiaista ennen kuin hän huomaisi puutarhakatastrofin.

My pakotti kasvoilleen säteilevän hyvin ja kääntyi Amandaan päin. ”Paistetaanko lettuja?”

Myn äidin talo oli Kampenissa. Kun My kertoi tuttavilleen, että hänen äitinsä omisti 1800-luvulla rakennetun talon Kampenin puutaloalueella, kovanahkaisimpienkin minimalistien

silmät kyyneltyivät nostalgiaa. Siis ennen kuin he olivat nähneet taloa, ja My olikin varsin tarkka siitä, keitä kutsui sinne. Se johtui ensinnäkin äidistä ja tämän mieltymyksestä tuntemattomiin miehiin, sekä poninhännällisiin että poninhännättömiin, mutta myös itse talosta.

Talo oli vino, siinä oli julkisivun puolella isot kääntyvät ikkunat ja niiden välissä ja sivuilla rapistuneet vaaleanvihreät eterniittilevyt, jotka olivat niin asbestin kyllästämää, että koko lähiseutu olisi evakuoitava, mikäli niitä ruvettaisiin purkamaan. Myn äidin talo erottui viehättävän korttelin kauniisti remontoituista puutaloista kuin kulunut tekokultahammas. Pieni etupuutarha oli sinällään hyvin hoidettu – tai oli ainakin ollut ennen roskasäkki-invaasiota –, mutta kaikki muu oli rahapulan, korjausten laiminlyönnin ja, kuten My valitti, surkean maun onnetonta lopputulosta.

”Älä viitsi olla tuollainen snobi”, Myn äiti Linda oli sanonut, kun My oli joskus kauan sitten ehdottanut talon kunnostamista. ”Minusta se on hieno. En ymmärrä, miksi sen pitäisi olla samanlainen kuin joskus ennen. Jos odotamme tarpeeksi kauan, tällainen tulee uudestaan muotiin, ja silloin sekä sinä että ne sinun hienot ystäväsi saatattekkin pitää siitä!”

My epäili sitä, ainakin hienojen ystäviensä osalta. Itsestään hän ei ollut yhtä varma. Juuri nyt hän sai itse asiassa jonkinlaista lohtua täpötäyteen ahdetusta talosta ja sen vähintäänkin kirjavasta sisustuksesta, mikä huolestutti häntä. Olihan hän äitinsä tytär, joten ehkä hänellä olisi jonain aamuna herätessään vastustamaton hinku värjätä hiuksiinsa vaaleanpunaisia raitoja. Kietoisiko hän myös kaulaansa leopardikuvioisen boan ja kruunaisi komeuden cowboyhatulla ”ihan vain huvin

vuoksi”? Ja – mikä pahinta – alkaisiko hän keräillä posliin-nukkeja? Äidillä oli ollut niitä satakaksi, kun My oli viimeksi laskenut ne.

Tällaiset ajatukset ahdistivat häntä tätä nykyä niin, ettei hän saanut öisin unta. Hän tiesi, että se oli naurettavaa, mutta silti: Myn lukuisien huolten joukossa tämä oli kiusannut häntä kaikkein eniten hänen tuijotellessaan joka yö pimeyteen aamukahden ja viiden välillä.

Keittiö noudatti samaa tyyliä kuin muutkin huoneet. Se oli pullollaan kuivakukkia, rasioita, purnukoita, kuppeja ja astioita kaikissa mahdollisissa väreissä ja kuoseissa. Seinät oli peitetty mietelauseilla, kuten ”Tartu hetkeen!” ja ”Nauti elämästä.” Äidin suosikki oli ”Vieraat ovat ystäviä, joihin et ole vielä tutustunut”.

Amanda, joka ei tätä nykyä viihtynyt tuoleilla, istui keittiö-tasolla syömässä lettuja. Siinä oli se hyvä puoli, että hän saat-toi samalla huolehtia siitä, että verhot olivat kiinni, ja hän suhtautui saamaansa tehtävään suurella vakavuudella.

”Mitähän mummi tekee, kun näkee peikkokasat?” hän kuiskasi. ”Ampuukohan hän?”

”Tarjotaan hänelle ensin lettuja. Hyvin se varmaan menee.”

”Minun en kannata mennä tänään tarhaan, koska minun pitää vahtia verhoja”, Amanda sanoi pikkuvanhasti, ja Mytä hymyilytti. Amanda kehitteli aina vain uusia perusteita sille, ettei hänen tarvitsisi mennä päiväkotiin. Edellisenä päivänä Hirviöhiirellä oli ollut varvas kipeänä, ja Amanda oli pitänyt päänsä, vaikka My oli sanonut, ettei Hirviöhiirellä edes ollut varpaita.

Vähän ennen kahdeksaa kuului askeleita ja Linda syöksähti keittiöön pursuten energiaa. My ei ehtinyt inahhtaakaan, kun äiti oli jo tarttunut verhoihin, kiskaissut ne syrjään ja huudah-
tanut jotain ihanasta päivästä. Sitten tuli hiljaista, ja Amanda ja My vilkaisivat toisiinsa. Amanda hypähti alas keittiötasolta ja luikahti Myn taakse. Äidin kasvot olivat tulipunaiset ja hänen suustaan purkautui kiukkuisia, tukahtuneita äännähdyksiä.

”Lettuja?” Amanda ehdotti pienellä äänellä.

”Lettuja!” Linda käännähti tuohtuneena, huomasi Aman-
dan kauhistuneen ilmeen ja pakottautui rauhalliseksi.

”Ei, muru, ei vielä”, hän sanoi tiukasti ja katsoi Myn polt-
tamia lettuja. Sitten hän kääntyi takaisin ikkunaan päin, nosti
silmälasit nenälleen ja kumartui katsomaan. Aivan ikkunan
alla lojui t-paita, jossa luki jotain.

”Chanel”, Linda luki ääneen ja pysähtyi miettimään. Sit-
ten hän avasi ikkunan, työnsi kätensä ulos ja onki lähimmästä
säkistä paljettimekon.

”Balenciaga? Marilyn! Balenciaga! Sinäkö se olet...?”

”En minä tiennyt tuosta mitään”, My puolustautui. ”Ne
vain olivat siinä.”

”Minä luulin niitä peikoiksi”, Amanda sanoi. ”Eikö olekin
hyvä, etteivät ne ole peikkoja, mummi?”

”Tosi hyvä, kullanmuru.” Linda kääntyi Myn puoleen.
”Jätesäkit ovat vallanneet minun puutarhani, ja katso nyt
noita karviaispensaita, Marilyn! Löysin vähän aikaa sitten
uuden karviaisviiniohjeen, ja olin niin odottanut, että... ja
ruusupensaatkin! Kaikki pensaat on runnottu. Marilyn, tie-
dän ettei tämä ole sinun syytäsi, mutta olisit sentään voinut
tehdä jotain! Yrittää pelastaa ne!”

Linda huitoi tuohtuneena käsiään, ja Amanda tarttui nopeasti lettuvatiin, jottei koko pino putoaisi lattialle. Sitten hän piiloutui uudestaan äitinsä taakse.

”Marilyn?”

”Minä en uskaltanut”, My mutisi, ja häntä ärsytti ja ahdisti huomata, että kyyneleet tunkivat taas esiin.

”Et uskaltanut? Mutta Marilyn...”

Tuohtumus haihtui Lindalle tyypilliseen tapaan yhtä nopeasti kuin oli alkanutkin. Hän kietaisi käsivartensa Myn ympärille ja rutisti tätä niin lujaa, että My haukkoi henkeä.

”Rakas tyttökulta, kaikki järjestyy”, Linda vakuutti. ”Kyllä me tästä selviämme!”

My yritti nyökätä ja pyyhkiä kyyneleensä, mutta äiti piteli häntä kuin ruuvipenkissä, ja My saattoi vain roikkua räsynukkena Lindan olalla. Ja siinä roikkuessaan hän huomasi taas yhden äidin mietelauseista: ”Elämä on silmänräpäyksiä – nauti niistä!”

Myn sisar Marlene (joka oli saanut nimensä Marlene Dietrichin mukaan, ja My puolestaan omansa Marilyn Monroen mukaan, sillä nuoruudessaan Linda oli ihaillut suuresti entisiä Hollywood-tähtiä) oli pyyhkimässä muruja keittiötasolta, kun puhelin soi.

Marlene vilkaisi kelloa. Hänen olisi oltava töissä kolmen vartin päästä, ja hänelle tulisi kohta kiire. Kylpyhuonekin oli vielä siivoamatta, ja Marlene oli tarkka puhtaudesta. Oikeastaan hän oli tarkka kaikesta, myös omastatunnostaan, ja siksi hän vastasi puhelimeen, vaikka näkikin, että soittaja oli äiti. Marlenella ei todellakaan ollut aikaa eikä halua jutella äitinsä kanssa.

”Niin, äiti?”

”Tyttökulta”, Linda sanoi hellästi. Äänensävy sai Marlenen kiristelemään hampaitaan. Siitä oli aikaa, kun hän oli halunnut olla ”tyttökulta” – eikä hän itse asiassa halunnut olla sitä vastedeskään. Ei niin, että hän olisi toivonut äidin kuolemaa, kaikkea muuta, hän vain halusi tämän jonnekin kauas. Esimerkiksi Australiaan.

”Pyytäisin sinulta palvelusta”, Linda sanoi. ”Niin, sinulta tai Tobiakselta, sen te voitte päättää ihan itse.”

”Kiitos”, Marlene mutisi ironisesti. Hän unohti, ettei ironia purrut äitiin.

”Voi kulta, ei kestä. Se liittyy Marilynin.”

Marlenea alkoi pyörryttää. Hän lysähti istumaan keittiön tuolille ja mietti, pitäisikö hänen nakata puhelin toiseen päähän huonetta, painua sänkyyn ja työntää päänsä tyynyn alle. ”Voisitko auttaa Marilynä?” oli yksi hänen painajaisistaan. Koko Myn lapsuuden ajan ja aina siihen asti, kun tämä katosi sinne, mitä Marlene ironisesti sanoi ”ylemmiksi sosiaalisiksi piireiksi”, ”Marilynin auttaminen” oli ollut iänikuinen kertosäe. Ja Marlene oli auttanut. Hän ei voinut olla auttamattaakaan, kun äiti pyysi. Hän ei voinut olla auttamatta, kun kuka tahansa pyysi häneltä jotain. Marlenella oli hyvin kehittynyt velvollisuudentunto.

”Ei minulla ole aikaa”, hän sanoi tiukasti. ”Luulin sitä paitsi, että My on ulkomailla. Mihin hän tällä kertaa tarvitsee apua?”

”Voi tyttökulta. Marilynhan on täällä. Minun luonani. Pikku-Amandan kanssa. Etkö muka tiennyt? Onhan se ollut Se og Hørissäkin. Koko juttu oli lehdessä.”

”En lue Se og Høriä.”

”No et tietenkään”, äiti sanoi hilpeästi. ”Eihän sitä kukaan lue.”

Marlene pyyhkäisi tasolta muutaman murun ja katseli tuohtuneena ympärilleen. Ei hänellä ollut aikaa tällaiseen. Hänellä ei ollut aikaa mihinkään, mikä liittyi Myhyn ja äitiin. Se sai hänet tuntemaan itsensä hämähäkinseittiin juuttuneeksi kärpäseksi, eikä pyristely auttaisi tippaakaan.

”Se on Se og Hørin syytä”, äiti selitti.

”Mikä on Se og Hørin syytä? Että My on sinun luonasi?”

”Ei tietenkään se. Se on Axelin, sen limanuljaskan syytä! Kai sinä muistat, kun sanoin Mylle, ettei hänen pitäisi mennä naimisiin sen miehen kanssa? Sanoin, että Ronny olisi parempi valinta; Ronnyhan oli ihan hulluna häneen. Tai Jonas. Tai... no, niin, se oli silloin.”

”Yök!” Marlene sanoi ja painoi käden suulleen.

”Mitä sanoit?”

”En mitään. Kurkkuun meni jotain.”

Lindalla oli erinomainen kyky kirjoittaa historia uusiksi. Hän oli ihaillut Axelia varauksettomasti (eikä ihme, sillä perhe, ystävät, naapurit, kaikki aina kulmakaupan omistajaa myöten olivat olleet sitä mieltä, että Axel oli kunnon mies). Myn häät olivat olleet vuoden tapaus niillä kulmilla, eikä Linda ollut ehtinyt edes käydä töissä. Hänen pieni kampaamonsa oli ajautunut konkurssin partaalle hänen paneutuessaan anoppileninkeihin, anoppihiuskoristeisiin, anoppimeikkeihin ja anoppialusvaatteisiin. Axelin perhe oli mitä porvarillisin ja uskonnollisin, ja se oli viisaasti pitänyt Lindan erossa hääsunnittelusta. Paljetein, sydämin ja rusetein koristellut räikeän pinkit kutsukortit eivät olleet heidän juttunsa.

Marlene muisti, että itse häissä äiti oli näyttänyt pyntätyltä kanalta. Hänellä oli ollut höyheniä vähän joka paikassa, ja hän oli ollut niin ylpeä hääasustaan, että oli kertonut penkki-naapureilleen kirkossa kaiken siihen liittyvän, hintaa myöten.

Marlenen mennessä naimisiin myöhemmin samana vuonna äidin into oli ehtinyt laantua. Hän oli pistäytynyt maistraatissa permanentin ja hiustenleikkuun välisellä tauolla. Mutta Marlene sanoi itselleen olevansa siitä vain iloinen. Tobiaksen

perheen ei ainakaan tarvinnut kuulla, että Lindan rintaliivit olivat maksaneet 352,50 kruunua.

”En tiedä, mitä Axel on tehnyt”, Linda kuiskasi nyt puhelemeen. ”Mutta jotain hän on tehnyt. My ei halua puhua siitä. Mutta on Se og Hørin syytä, ettei My halua hakea säkkejä sisään, ja ne säkit tuhoavat minun pensaani. Ruusuaidan ja karviaiset, joista ajattelin tehdä viiniä – niin, kyllähän sinä tiedät, mitä minä tarkoitan.”

”En tiedä”, Marlene vastasi uhmakkaasti, mutta se ei ollut totta. Hän oli kasvanut pienen kodin jokaisen nurkan vallaneiden karviaisviiniämpäreiden keskellä (ei damesaanien, sellaiset olivat aloittelijoita varten! Linda käytti laudoilla ja pyyhkeillä peitettyjä ämpäreitä). Hän oli todistanut suuria onnen hetkiä (”Ah! Parempaa kuin ranskalainen viini!”) ja hysteerisiä alamäkiä, kun viini ei kirkastunut tai villihiiva teki temput. Marlene oli vihannut karviaisviinin hajuaikin.

”En tiedä”, hän toisti kovaan ääneen.

”Totta kai sinä tiedät”, äiti sanoi rauhallisesti. ”No niin, My joka tapauksessa pelkää, että Axel on vinkannut säkeistä Se og Hørille ja että puskipäälle nyt toimittajia, jotka yrittävät kuvata Mytä, kun hän raahaa säkkejä taloon.”

”Minkä takia...”

”Nöyryyttääkseen häntä, tietysti. Sen takia My ei halua minunkaan hakevan niitä. Minua ei haittaisi ollenkaan, vaikka Se og Hør ottaisikin minusta kuvia, päinvastoin, mutta My ei kerta kaikkiaan suostu. Minulla on täällä yksi ystävä, joka olisi voinut auttaa: toimelias, pärjäävä ja kiltti mies. Mutta hänellä on valitettavasti selkävaiva – vai olikohan se lonkka-vaiva? Hän ei kuitenkaan pysty nostamaan.”

Syntyi pieni tauko. Marlene tiesi, että äiti halusi hänen kysyvän tarkennuksia kyseisestä miehestä, mutta hän piti suunsa tiukasti kiinni. Hän ei halunnut tietää mitään äidin miesystävistä. Ei yhtään mitään! Miehet sitä paitsi vaihtuivat semmoista tahtia, että oli erittäin epätodennäköistä, että hän tulisi ikinä kohtaamaan tätä pärjäävää selkä- tai lonkkavaivaista miestä. Saamattomat ja hoivattavat miehet parveilivat Lindan ympärillä kuin mehiläiset pesänsä ympärillä (tai, kuten Marlenella oli tapana ajatella, karpäset olutlasin ympärillä), ja Linda otti heidät avosylin vastaan. Valitettavasti miesten yksinäisyydelle oli monesti syynsä, ja jonkin ajan kuluttua jopa Linda luovutti, hankkiutui reppanasta eroon mahdollisimman kiltillä tavalla ja otti toiveikkaana tilalle uuden ehdokkaan.

Marlene huokaisi, tuijotti ikkunasta hienoa vasta leikattua nurmikkoaan ja siistejä kukkapenkkejään ja räpytteli pois kyyneleensä. Äidin kanssa puhuminen kiukutti ja turhautti häntä monesti niin, että häneltä tuli itku, eikä Marlene voinut sietää itkemistä. Siispä hän vältteli parhaansa mukaan Lindaa, Mytä ja Kampenin taloa.

Olen siinä uskossa, että hallitsen kaiken, hän ajatteli ja puristi silmänsä kiinni. Kuvittelen, että kaikki on hallinnassa, työ, koti, oma elämäni ja ainakin ajoittain aviomiehenikin. Mutta sitten äiti yhtäkkiä soittaa ja tajuan pelkästään huijaavani itseäni. Äidin maailmassa ei ole sen enempää hallintaa kuin järjestystäkään.

”No niin”, Linda sanoi hetken kuluttua, kun kävi selväksi, ettei Marlene aikonut sanoa mitään. ”Voin kertoa sinulle hänestä joskus toiste. Minun pitää sitä paitsi mennä. My tekee aamiaista. Lettuja.”

”Tekeekö My lettuja? Voi ei!”

My oli aina ollut katastrofi keittiössä. Kun molemmat tyttäret vielä asuivat Lindan luona, kaikki olivat olleet yhtä mieltä siitä, että kattiloiden, palovaroittimien ja ylipäätään ympäristön kannalta oli parasta, että My pysyi mahdollisimman kaukana liedestä. Katossa oli vieläkin jäljet Myn viidentoista vuoden takaisesta munanpaistoyrityksestä. Ainoastaan Marlenen neuvokas kannen käyttö oli pelastanut heidät tulipalolta.

”Poltettuja lettuja. Ja sitkeitä”, Linda huokaisi puhelimeen. ”Mutta pakkohan hänen on nyt, kun hänellä on Amanda. Asennan uuden palovaroittimen.”

”En tajua, miten uskallat. Myllä on sitä paitsi ollut Amanda jo viisi vuotta. Jos hän ei osaa laittaa ruokaa nyt, hän ei ikinä opikaan.”

”Mutta eihän hänen tarvinnut laittaa ruokaa. Axelilla on kokki. Ja lastenhoitaja, autonkuljettaja ja puutarhuri!”

Lindan ääni huokui kunnioitusta. Hän oli kaikkea muuta kuin snobi, mutta silti hänestä oli upeaa, että Myllä oli ”palveluskuntaa”, joksi Linda näitä ihmisiä sanoi.

Marlene pyöräytti silmiään. ”Ei heillä ole kuin yksi au pair-rukka”, hän sanoi tyyliä. ”Tyttö laittaa ruokaa ja huolehtii Amandasta ja puutarhasta. Se on köyhän ulkomaisen työvoiman hyväksikäyttöä!”

Marlene ei itse asiassa ollut siitä ihan varma. Hän oli nähnyt au pairin vain kerran, eikä tyttö ollut vaikuttanut mitenkään työn näännyttämältä tai alistetulta, mutta silti – Marlene ei voinut vastustaa kiusausta puhkaista reikä äidin kritiikittömään ihailuun, joka kohdistui siihen, että Myllä oli ”palvelusväkeä”.

”Luuletko? Minun on vaikea kuvitella, että My olisi...
Mutta ehkä hänen anoppinsa? Huh sentään.”

Linda tuntui olevan vilpittömästi huolissaan au pairin takia. Mutta sitten hänen mielialansa kirkastui. ”Siinä tapauksessa onkin hyvä, että My ja Amanda ovat täällä, koska nyt sillä tyttöparalla on vähemmän työtä. Mutta siis, voiko jompikumpi teistä tulla käymään, sinä tai Tobias?”

”Kantamaan sisään jätösäkkejä, jotka ovat pullollaan vaatteita? Mutta silloinhan Se og Hør kuvaa *minua*.”

”Voi kuule, sitä on turha murehtia”, äiti sanoi ystävällisesti.
”Eihän kukaan tiedä, kuka *sinä* olet.”

Perille tultuaan Marlene saattoi melkein ymmärtää Myn pelon. Säkit oli heitelty sikin sokin ympäri puutarhaa, osa oli repeytynyt ja vaatteet pursunneet ulos. Marlene värähti. Rai-voa pystyi näköjään ilmentämään tavalla, jolla heitteli jätēsäkkejä. Marlene ei kuitenkaan uskonut Axelin soittaneen Se og Hørille. Mies ei ollut tyhmä, ja säkinheittelyn ilmentämä halveksunta kertoi enemmän hänestä kuin Mystä. Axel oli selvästikin raivoissaan, ja Marlene mietti, mitä My oli mahtanut tehdä. Kenties pettänyt miestään? Mitä se sitten olikin, Marlene ei uskonut Myn pärjäävän kovin pitkään yksinhuoltajaäitinä Kampenissa.

Hän pysäköi pienen järkevän autonsa ja avasi yhden sara-nan varassa repsottavan puutarhaportin, joka piti pahaa nari-naa. Marlene irvisti; portti oli ärsyttänyt häntä viisivuotiaasta lähtien. Päästyään puutarhaan hän kumartui ja raahasi yhden säkin sisälle taloon. Hänen nähdäkseen puskissa ei lymyillyt toimittajia ikuistamassa tätä merkittävää tapahtumaa.

My ja äiti eivät olleet kotona. Äiti oli varmaankin töissä, ja hän oli sanonut, että My veisi Amandan päiväkotiin. Päiväkoti oli Montebellossa, jossa My oli asunut ennen kuin oli mennyt

tekemään jotain, mikä oli johdattanut hänet äidin hoiviin Kampeniin. Amandan vieminen veisi aikansa. Joten jos Marlenella olisi vähänkin tuuria, hän ehtisi hinata säkit kaikessa rauhassa sisään ja lähteä joutumatta tapaamaan ketään.

Olohuoneen sohvalle television eteen oli kuitenkin parkkeerannut puolikalju, laiha mies, jolla oli poninhäntä. Marlene tömäytti kiukuissaan jätesäkin aivan torkkuvan miehen eteen, niin että tämä säpsähti ja mulkaisi häntä paheksuvasti.

”Et viitsisi riehua! Olen nukkunut tuskin silmällistäkään, kun koko kroppaa särkee!”

”Saat pitää sen omana tietonasi”, Marlene sanoi. ”En halua kuulla sanaakaan. Painu mieluummin omaan kotiisi nukkumaan.”

”Ajattelin odottaa Lindaa.”

”Useimmat ajattelevat juuri sitä”, Marlene sanoi katkerana. ”Jotkut odottavat niin kauan, että muuttuvat osaksi kalustusta. Mutta sinun on valitettavasti lähdettävä. Täällä ei ole tilaa sekä sinulle että roskasäkeille. Tai voisit ehkä tulla kantamaan niitä?”

Mies katsoi epäluuloisesti Marlenea, hänen ankaria kasvojaan, säkkikasaa, televisiosta tulevaa jalkapallomatsia. Se oli Marlenesta niin kiehtovaa, ettei hän saanut silmiään irti miehestä. Mies pohti tarjouksen etuja ja haittoja, ja oli selvää, ettei niin mutkikas aivotoiminta ollut hänelle luontaista. Silmät siristyivät, otsa kurtistui ja suu avautui ja sulkeutui ja avautui uudestaan. Marlene jätti hänet miettimään ja lähti hakemaan seuraavaa säkkiä.

Marlenelta ei mennyt säkkien raahaamiseen kuin viisi minuuttia, tyypin poistamiseen talosta sen sijaan tuhraantui aikaa. Mies liikkui käsittämättömän veltosti, ja löntystyessään

keittiön ohi hän mutisi jotain nälästä. Voisivatko he molemmat kenties ottaa pienen hiukopalan? Linda oli sitä paitsi luvannut tuoda hänelle särkylääkettä, joten kai hänen pitäisi jäädä odottamaan? Mutta Marlene oli tiukkana. Hän oli nuorena heittänyt ulos useita äidin miehiä, joten se sujui häneltä rutiinilla. Lopulta mies oli ulkona ja Marlene saattoi keskittyä jätessäkkien sijoitteluun.

Nopean katselmuksen jälkeen hän tajusi, ettei se olisi ihan helppoa. Pieni talo oli ratkeamaisillaan tavarapaljoudesta. Äidin tavaroiden (tai romujen!) lisäksi siellä oli leluja, lastenvaatteita, kuivumassa olevaa pyykkiä, pyyhkeitä, huomattavan suuri posliininukkekoelma ja vanha ruosteinen polkupyörä. Pyörämysteeri selvisi nopeasti, kun tyyppi kurkisti ovesta.

”Oli pakko tuoda se sisälle. Ettei sitä varastettaisi!”

”Itse olisin pelännyt pikemminkin roskakuskeja”, Marlene huomautti terävästi, tuuppasi pyöränrämän ulos ovesta ja läimäytti oven kiinni miehen nenän edestä. Hän katsoi ikkunasta, kun mies tallusteli masentuneena puutarhaportista kadulle raahaten pyörää mukanaan.

Toimielias ja pärjäävä! Marlenea puistatti.

Hän meni eteiseen ja kurkisti makuuhuoneisiin. Ei tarvinnut arvailla, missä My nukkui; hänen huoneensa oli epäjärjestyksessä ja sänky oli petaamatta. Marlene nyrpisti nenäänsä. My oli entisensä: hän oli edelleenkin huolimaton ja sotkuinen ja *kypsymätön*! Odotti varmaan jonkun toisen korjaavan hänen jälkensä. Marlene näki sielunsa silmin joukon kumaraselkäisiä kotiapulaisia, jotka olivat viime vuosina auttaneet Mytä selviytymään arkiaskareista. No jaa, Marlene ei kuitenkaan ollut yksi heistä. Ei enää.

Kuin kaksi karviaista

#hyvänmielenkirjat

MY ON MUUTTANUT PIENEN tyttärensä kanssa äitinsä hoiviin. Avioliitto petollisen Axelin kanssa on ohi, ja elämä on rakennettava uudelleen. Mistä aloittaa? My tekee listan. Ensinnäkin on löydettävä työ ja koti, sitten selvittävä arjesta ilman aiemman elämän mukavuuksia kuten au pairia, autoa ja anopin apua. Hän pärjää kyllä. Kaikkein vähiten hän kaipaa komentelevaisen siskonsa Marlenen neuvoja.

Menestynyt ja järkevä Marlene kipuilee tahollaan lapsettomuuden kanssa. Hän miettii keinoja saavuttaa unelmansa ja katsoo ärsyntyneenä vierestä Myn haparointia. Kun Linda-äiti kertoo yllättävän uutisen, riitaisten siskojen on löydettävä tapa tulla toimeen.

Uusien alkujen joulukalenteri -kirjallaan suomalaiset hurmanneen Siri Østlin oivaltava ja huumorintäyteinen romaani *Piikikkäitä asioita* kertoo sisaruudesta, salaisuuksista ja painavista hiljaisuuksista, jotka pitävät sisällään kaikki sanomatta jääneet sanat.

